

DEBRECZEN

**Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám
Földesút (Árany Bika-bérbán). — Telefon: 113 (7 mellék-
szám). Szerkesztőségi hivatalos órák délután 3—7-ig.**

KELET-MAGYARORSZÁGI NAPLO

Főszerkesztő: Kispalánkai, Földmunkás és Polgári Párti újság

**Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám.
Árany Bika-bérbán) Kémszék. Telefon: 113 (7 mellék-
szám). — Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.**

Gyümölcsfiákat az utcaszegélyekre

Országos és világproblémák idején sem szabad figyelmen kívül hagyni olyan látszólagos kis kérdéseket, melyek ugyan fontosak dolgában nem vettek meg a napirendre kerülő nagy problémákkal, de amelyeknek megoldása előmozdítja a végső célt: néplünk jólétének, megelégedettségének és a közegészség-
ügynek előmozdítását.

Ilyen kérdés az alföldi poros városokban, így Debrecenben is a fásítás, a tündökvész terjesztő portól való védekezés, ami így nyáron elsődrendű szükségesség. Az erdőfésítések keretében történő fásítás mellett fel kell venni a városban belül történendő fásítás kérdését is. A háborús időkben sok kár keletkezett az utcai fák soraiban. Megritkították ezeket kíméletlen kezek, pótlásról nem igen törtenhetett gondoskodás. De igen sok utca van, ahol eddig sem volt egyetlen fa sem. — Holott a por elleni védekezés egyik hatékony eszköze az utcák fásítása. Ezt napirendre kell hozni még most, hogy az őszi fásítási időnyre fel lehessen készülni.

Ezzel kapcsolatban felvetjük: De kellene vezetni Debrecenben is a gyümölcsfiák ültetését az utca szegélyekre. Néhány mezővárosban, de különösen a hegyes-dombos vidékeken régi szokás, hogy a városok és falvak utcáira, utakra gyümölcsfiákat ültetnek. Kézenfekvő haszna van ennek a rendszernek.

Helyes lenne, ha Debrecenben is megkezdénék gyümölcsfiák-
nak a gyalogjárók szegélyeire való ültetését. Minden háztulajdonos szívesen látja háza előtt gyümölcsfiát, melyet bizo-
nyára szívesen gondozna, öntözne, amit különben kötelezően is elő lehetne írni szabályrendelet útján. A fa gondozásáért a termés fele a háztulajdonost illetné meg, fele pedig a várost. — A város viszont nem eladásra, illetve haszonra gyűjtene össze az utcai gyümölcsfiák termésének felét, hanem szociális célra adná. A szegényháznak, szociális telep-
nek, sőt a létesítendő gyermek-
játékos tereken szórakozó gyer-
mekekhez juttatná. Akármilyen
különösen hangzik is ilyen vá-
rosi feladat, de megfelel a szoci-
ális gondoskodás ama mérvé-
nek, ami el kell, hogy töltsen a
jövőben a város vezetőit.

Annyi bizonyos, hogy a lakos-
ság jólétének emelése érdekében
meg kell kísérelni minden lehe-
tőt és nem szabad, csak kitapo-
sított utakon járnai. Új ötleteket
kell megvalósítani, célravezető
újszerű módokat kell keresni.
Ilyen vonalon mozog az az
elgondolás, mely a gyümölcsfiák-
kal akarja betelepíteni a poros
debreceni utcákat és eddig kiet-
len tereket. Az ötlet érdemes ar-
ra, hogy az illetékes városi ter-
vezők foglalkozzanak vele. —
Mégpedig sürögösen, hogy az őszi
fásítási időszak előtt meg le-
hessen állapítani az erre irá-
nyuló terveket és számadást is
lehetne készíteni a költségeikről.

Itt a választójogi törvényjavaslat! A javaslatot a pártközi értekezlet elfogadta

A belügyminisztérium sajtó-
osztálya közli:

A belügyminiszter javaslata alapján a választójogi szabá-
lyozó 1945. évi VIII. tc. hatály-
ban marad. A jelenlegi Nem-
zetgyűléshez benyújtandó tör-
vényjavaslat csak olyan kiegészíté-
seket tartalmaz, amelyeket az
1945 óta eltelt időben az or-
szág fejlődése és a közben fel-
merült események tettek szükség-
essé. A belügyminiszter tör-
vényjavaslatát a pártközi érte-
kezlet elfogadta.

A javaslat értelmében az 1945.
évi VIII. tc. alapján megtartott
választások eredményeiket meg-
alakult Nemzetgyűlés megbíza-
tásának megszüntével, a Nem-
zetgyűlés jogkörre egykamarás
Országgyűlésre száll át. Az or-
szággyűlési választásokat a je-
lenlegi Nemzetgyűlés feloszlata-
sától számított 60 napon belül
kell megtartani. Az Országgyű-
lés megbízatása négy évre szól.

A képviselőket részben a pár-
tok választókerületi listáira kell
átalános, titkos, közvetlen,
egyenlő és községenkénti vá-
lasztások alapján megválasztani,
úgy, hogy 14 ezer érvényes szá-
vazatra egy képviselői megbíza-
tás esik. 60 képviselőt országos
listáira alapján választanak.

Az egyes szavazókörökre 600
szavazó esik. Éppen ezért min-
den egyes község, ha ennél keve-
sebb szavazója is van, egy szá-
vazókört alkot.

Minden 20. életévét betöltött
magyar állampolgárnak választó-
joga van. A hazatért hadifog-
lyok hadifogságát nem lehet
olyan körülménynek tekinteni,
amely az azt megelőző állandó
lakóhelyet megszüntette volna.
A Magyarországra áttelepített
szlovákiai magyaroknak is van
választójoguk, ha igazolták őket.

Ki van a választójogból zárva
az, aki a Magyar Közösségben
tisztséget vagy választmányi tag-
ságot viselt, az 1945. évi VIII. tc.
9. pontjában felsorolt szerveze-

tek választmányi tagjai, vagy
pártjainak országgyűlési képviselői
voltak.

Nem szavazhatnak az áttelepít-
ésre kötelezett svábok, a felosz-
latott szervezetek vezetői, kivé-
ve, ha azok 1941 július 22. előtti
tisztségükre lemondottak és azután
demokratikus magatartást tanúsítottak;
azok a köztisztviselők, akik demokráciael-
lenes magatartásukért a szolgál-
tól elbocsájtottak; azok a kényszernyugdíjasok, vagy a po-
litikai okokból nyugdíjcsökkent-
ettek, vagy a magánvállalatoktól
politikai okokból elbocsájtottak;
továbbá, akik 1945 október 31-ig
nem tértek vissza Nyugatra; —
akik a számlálólap kitöltésénél
valótlan adatokat közöltek, —
vagy lényeges adatot elhallgat-
tak. A törvényjavaslat pontosan
körülírt kereteken belül intéz-
kedik az internáltak és a rendőri
felügyelet alatt állók választó-
jogáról.

Nem választóhatók: a Nyilas-
keresztes Párt, a Hungarista
mozgalom, a Magyar Nemzeti
politikai párt, a Népakarat párt,
a Kaszákkeresztes párt és a Ma-
gyar Megújulás Pártja tagjai,
országgyűlési képviselők, képviselő-
jelöltjei, valamint az sem, aki a
Nemzeti Egység Pártjának,
vagy a Magyar Elet Pártjának
képviselője, vagy képviselő-
jelöltje volt; végül az sem, aki
fasiszta irányú hírlapnak, vagy
politikai iratnak főszerkesztője,
felelős szerkesztője, főmunkatársa,
vagy kiadója volt.

Az olyan párt, amely az el-
múlt nemzetgyűlési választásokon
még nem vett részt, a választást
megelőző 15 napig a választókerület
székhelyén működő választási bizottság elnöke-
hez ajánlasként köteles benyújtani.
Ajánlási joga csak annak van,
aki az illető választókerületben
választójoggal bír. Az aján-
lások hitelesítettnek kell, ha a
választási bizottság elnöke meg-
állapítja, hogy az ajánlások a

törvényes rendelkezéseknek nem
felelnek meg, a jelölést vissza-
utasíthatja. A választási bizottság
a törvényes követelményeknek
meg nem felelő listajelölést
visszautasíthatja, vagy egyes
kifogásolt személyek neveit tör-
líthatja. A határozat ellen az
érintett párt vezetősége az Ország-
os Nemzeti Bizottsághoz felszó-
lалhat.

A választásokban résztvevő
pártok választási szövetséget is
kölhetnek. Ha az elmúlt vá-
lasztásokon elismert pártok lép-
tek választási szövetségbe, ezeket
a többi pártokat megelőző
sorszámok illetik. A szövetségen
belül a pártok sorrendjét sorsol-
ással állapítják meg. A többi
pártok sorszámát is sorsolással
döntik el.

Olyan személyek is választhat-
nak, akik a kormány engedélye-
vel nagyobb csoportokban munká-
vállalás, vagy üdülés céljából
ideiglenesen külföldre távoztak,
az így leadott szavazatok a
Nagy-Budapest választókerület-
ben leadott szavazatokhoz kell
hozzászámolni.

Az országos listákon alapján
felosztásra kerülő képviselői
megbízatásokat úgy kell feloszl-
tani a pártok között, hogy or-
szágos listákon alatt csak olyan
párt juthat képviselői mandá-
tumhoz, amelyre országosan
legalább 60 ezer érvényes szá-
vazó esett; feltéve, hogy az illető
párt legalább egy választókeru-
letben legalább egy képviselői
megbízatáshoz jutott.

Ha a választási szövetségre lé-
pelt politikai pártok nyerték az
országosan elfogadott érvényes
szavazatoknak legalább 60 százalé-
kát, az országos listákon alap-
ján felosztásra kerülő képviselői
megbízatások 80 százalékát, ha
pedig az országosan leadott érvé-
nyes szavazatoknak legalább 70
százalékát nyerték el, úgy az or-
szágos lista valamennyi mandátu-
mát illeti, az országosan reá-
juk esett szavazatok arányára.

Máramarosszigetről 1709 hadifogoly érkezett vasárnap este Debrecenbe

Máramarosszigetre vasárnap 2000 magyar hadifogoly érkezett

Vasárnap este újabb hadifog-
oly szerelvény érkezett a deb-
receni átvevőállomásra. Ezúttal
Máramarossziget felől jöttek ha-
difoglyok. A szerelvényen 1709
hazatérő volt. A foglyokat a Pa-
villon-laktanyában ünnepélye-
sen fogadták s ennek során
Nagy Lajos miniszteri biztos a
kormány és a nepjölési minisz-
ter nevében üdvözölte a hazatér-
őket.

Az érkezettek között 113 tiszt,
495 civil, 163 altiszt, 34 nő, 5 mun-
kaszolgalatos volt, a többiek le-
gényeségi állományú katonák. —
A foglyok zöme az 1401. és az
1403. krivorjogi táborokból jött.
A tiszték a 54. számú táborból
érkeztek. Sokan tértek haza a
280. sztalinói és az 531. dom-
bázi táborokból is. A nők Dnye-
tropetrovszk környékéről érke-
tek.

A hadifoglyok elmondották,
hogy szombaton délután érke-

tek Máramarosszigetre s szom-
baton este indultak útnak Deb-
recen felé. Értésülésünk szerint
vasárnap délután Máramaross-
zigetre újabb hadifogoly szerel-
vény érkezett 2000 magyar ha-
difogollyal.

A vasárnap este Debrecenbe
érkezt hadifoglyok névsora:

Debreceniek: Kiss János tí-
már Vigkedvü Mihály-u. 16. —
Szoboszlaj Gábor Gyöngyvirág-
utca 8. Kiss László kereskedelmi
iskolai tanuló Horváth-u. 6. —
Gáll Imre géplakatos Gyólesos-
utca 4. Paper Géza Iskola-u. 4.
Sziklai József rendőr Csapókeri,
Toldi-u. 27. Kotra Mihály kö-
műves János-u. 7. Németh Al-
fréd főhadnagy Furdó-u. 5. Hegedűs
Sándor Baththány-u. Szi-
lági János Mikepéresi-út 72.
Botos Bálint Mikepéresi-út 72.
Opor Károly gépkocsizó százados

Környékeliek: Vágó László,
Nagy István. Nábrádi László,

Ambrus István, Szólat Antal,
Engler Ferenc Hajdúbányás. —
Andirko Péter, Szabó Ferenc,
Gacsó Sándor, Kati Marton, Ső-
rés Antal, Buglyó István Hajdú-
bőszörmény, Kicsi István, Czeg-
ledi János, Parti Gyula, Pincses
Sándor Hajdúszoboszló, Bartha
László Hajdúbadhá. Kiss László
Vámospéres. Máté József, Katona
Imre Balmazújváros. Vona János
Püspökladány. Szekeres
László, Kovács Béla, Németh Fe-
renc Egyek. Balogh József, Re-
ményik József Tiszacsépe. Szur-
mai Péter, Aradi János Hajdú-
dorog. Gersényi József Földes,
Kapusi Dániel Téglás, Hegedűs
Sándor Hajdúszovát. Dede Lajos
Kaba. Kunder András Józsa. —
Nyikos Mihály, Bányai Imre,
Nagy Gábor, Nagyházi István,
Acs István Horváth István Haj-
dúszámsón.

Gyűjtogatók

Írta: Barcs Sándor

Tüzek lobbanak fel a buda-
pesti éjszakákban és úszkós ro-
mok maradnak utánuk. A fasiszta
háború egyik legsúlyosabb
sebesültjéből, szegény hazánk-
ból, amely annyi vérvessző-
séget szenvedett felszabadulása
ig s amely minden veresége
ellenére is talpra állt, újabb és
újabb vértömegeket csapoltak
le bűnös kezek. Kik ezek a gyű-
jtogatók? Miféle pokolfajzat az,
amely kiűti a munkás kezűl
az annyi is szűkrezabotú ke-
nyérdarabot s millió károkat
okoz az országnak? Kik ezek s
merre van hazájuk — ha van
ugyan hazájuk s ha van egyáltalán
erkölcsi fogalmuk a hazáról?

Ezekre a kérdésekre a rendő-
rségnek kell feleletet adnia s
bizunk benne, hogy a rendőrség
rövidesen meg is adja a választ.
A bűnösök hurokra kerülnek és
elnyerik méltó büntetésüket. —
Érezzük azonban, hogy ezzel
még nem zártuk le a problémát,
mert a büntetés csak tünteti ke-
zelése egy lapponzó politikai
irányzatnak. — Ez a politikai
irányzat ma virulosebb, mint a
felszabadulás óta bármikor. El-
hat, befolyásol s sugallatára ki-
pattannak a bűn virágai, kigyul-
ladnak a tüzek és rövid óráig le-
pergése alatt elpusztul a nem-
zeti vagyon egy tekintélyes része

A magyar demokrácia minden
hűségese vezetője már az első na-
pokban tisztában volt azzal a
körülménnyel, hogy amennyi-
ben felelős posztban nem tartják
erős kezei a gyepőt s amennyi-
nyiben teret engednek az eleinte
burkolt, majd nyíltabb formá-
ban jelentkező neofasizmusnak,
akkor Magyarország újabb súlyos
katasztrófa felé sodródik. —
Sós Endre kiváló könyve a
weimari Németország bukásáról
(A demokrácia öngyilkossága)
szemléltetően mutatja be ezt az
utat; szemléltetően mutatja be,
mi lett volna, ha nálunk is el-
szabadultak a háborús bűnösök
felelősségrevonását; mi lett volna,
ha a demokratikus megfontolatlanságból teret engedünk
volna olyan politikai irányza-
toknak, amelyek a demokrácia
lobogója alatt indulnak el, hogy
adott pillanatban háttáboriák a
demokráciát.

Erről a tanulságról Weimar-
ról és a puha demokráciáról,
már sok szó esett dobogón és
sajtóban egyaránt. A konvekcion-
áltak azonban még most sem
vonatuk le teljes egészükben. —
Nyíltan, a szemük előtt foly-
nak gyanús és alig leplezett szer-
vezkedések. Az országgház folyo-
sóján titkos fülbesúgás útján kel-
nek szárnyra bizonyos tenden-
ciával terjesztett híresztelések,
ha kell, írott ukázokat csem-
pésznek a demagógia hangjától
elhódult honatyák zsebébe, a fal-
vakban pedig sunyi agitátorok
szállítják a legocsmányabb ál-
híreket. S Magyarországon 1947-
ben még mindig lehetnek politi-
kai gyűlések, amelyeken a hall-
gatóság a multat reklamálja, a

**Igazolvány képek
HORVATH FOTÓRÓL,
Stimonty utca 1/b.**

multat kívánja vissza.

A jobboldal aknamunkája és a lángokba boruló hajógyári műhely között lehetetlen összefüggést nem találni. S ugyanakkor lehetetlen fel nem vetni a kérdést: vajjon tényleg megteszünk-e mindent, hogy a neofasizmustól, a demokrácia ellenségeitől megszabadítsuk a népet? Vajjon nem vagyunk-e túlságosan elnézőek és túlságosan is „weimariak” ellenségeinkkel szemben? A tünetek nem adnak megnyugtató választ ezekre a kérdésekre. De megnyugtató választ adhat a magyar nép, — amely nem sokára oda állhat az urnák elé és eltávolíthatja a Nemzetgyűlésből azokat, akik veszedelmes kalandok felé csábítják az országot.

Hadifogoly üzenetek

A vasárnap érkezett hadifogolyok a következő üzenetet hozták Debrecenbe:

Papp Sándor Nagykerekét, Kiss Sándortól Debrecen, Hatvan utca 51. sz. 7280—19., Szabó Ferenc Rákospalota, Virányi Miklóstól Debrecen 7280—3., Szevin János Baja, Ujtalusi Józseftől Debrecen 7280—5., Nagy Imre Törtel, dr. Katona Istvánól Debrecen Czukorika kórház orvos, Szabrényi László Kisternye, Virányi Lászlótól Debrecen 7280—3., Bényei János Kistófalva, Tóth Mihálytól Debrecen (Zúgó u. 5. sz.) 7280—15., Kozák István Berjék, Tóth Jánostól Debrecen, 1028., Laczy Károly Baty. Lackó Józseftől Debrecen, Széchenyi ut 13. sz.) 280—15., Kis Pál Pápa [Laki utca 5. szám.] Józsa Jánostól Debrecen Kovács Lászlónak Debrecen (Timár utca) 315—3., Mille László Nagykanizsa, Arany Istvánól Debrecen 7280—5., Kuzser Imre, Csépel (Nap utca 8.) Matkó Sándortól Debrecen Oláh Károly utca 7280—19., Dobi Lajos Iharos Bányai András Debrecen 7315—1., Nyárábini István Vergé Jánostól, Debrecen 315—2., Hentes Zoltán Ep. Szilágyi Sándortól Debrecen Baranyai út 7280—15., Halász Kálmán Almos Lászlótól, Papp Miklósnak Debrecen, (Hangyás utca 5.) 7315—4., Mészáros Lajos Legencelomaj Juhász Lajostól (Szappanos utca 25.) 7280—5., Adám József Székedance Papp Albertől Bethlen utca 30.) Mészáros Lajos, Markovits Sándor Ujfehértó Szarka Gáboról (Csokonai utca 31. sz.) Katona József orvosától és Papp Zsuzsától (Klinika) 6047., Gyöngyösi Károly Isaszeg, Papir Józseftől Kovács Károlynak, (Péterfia utca 43.) 280—5., Kis József Mosonszentmiklós, Matkó Sándortól, dr. Hapek orvostól Borbély Józseftől, dr. Dezső Jenőtől (Varga utca) 7280—5., Smidt György Szekesfehervár Ecsedi Jánostól Kalicz Ernőtől és Fischer Andrástól 7280—19., Kaiser Szilárd Bp. (Lónyai utca 12.) Gavallér hadnagy Maramaroszigetről, Szabó József Bp. Borbély József MAV tisztv. 280—13., Blau Ferenc Pákos, Csik Gyulától 280—3., Kiss László Debrecen, Z. Szabó Zoltántól (Vöröshadereg útja 19.) Szabó Mártonól Varga Istvánól és Bütyi Istvánól (Dobozó bérház) Maramaroszigetről, Apor Károly Budapest, Halom utca Rázs Lászlótól (Nyil utca 6.) 280—7., Martus Ferenc Rákospalota Csala Imrétől (Rakovszky utca) 280—3., Fülöp István Lábatlan Takács Antaltól (Csillag utca 19. sz.) 315—3., Illés János Kiscsécs, Varga Antaltól 531—3., Mendik Antal Bp. Szélmalom utca 7. dr. Dezső Jenőtől (Varga utca 1.) és Juhász Lajostól (Szappanos utca 25. sz.) 7280—987., Biró Béla Bp. (Székai utca 12. sz.) Takács Antaltól (Csillag utca 100.) 7415—3., Radó Antal Pecs Barabás Béla záglóztól Domb utca 13.) 7454., Berényi György Bp. Sirok utca 3. dr. Borzi Józseftől Debrecen (Sarak utca 14.) 280—5., Papp Gáboról (Poroszlai utca 14.) Szabó Bélától 280—5., Kocsis János Kiskunfélegyháza Kemecei Sándortól (Rázsó Gyula utca) és Vámos Sándor Bekes Galanta Ernőtől 315—4., Szabó József Bata, Juhász Lajostól (Szappanos utca) 7380—3., Németh József Simonii Miklóstól (Bercsenyi utca 6. szám.) Maramaroszigetről, Draskó Károly, Vincze Józseftől 280—6., Koczka Mihály, Bojtor Sándortól 212—3.

Debrecen kórházára üzenetek: Berecs Gyulától Németh Viktor

315—2., Jászai Kocsis János Kiskunfélegyháza József Sándortól 415—4., Szabó Imre Elek Harangi Sándortól 7280—15., Hajdúszoboszlóra Eugia István Hajdúböszörmény Rácz Andrástól és Jánostól, Kocsis Lajostól Oláh Antaltól, Fodor Zsigmondól, Holtmann Gyulától Maramaroszigetről, Sz. Szabó

János Bp. Nagyszombat utca Fényes Sándortól ugyanott Szőke Mihály Tarda, Maramaroszigetről Apor Károly Bp. Halom utca 12. Molnár Lajostól 7454 Hajdúbadháza, Nagy Imre törtel Katona Józseftől 7282—3., Hajdúnágrára, Mille László Nagykanizsa Mihalik Ferencől Balmazújváros.

Befejezés előtt a párisi értekezlet

Párisi jelentés szerint a párisi értekezleten már fel is állították azt a tervezetet, amelynek alapján augusztus közepéig megállapítják, hogy mivel fogják egymást segíteni a résztvevő államok és mennyiben veszik igénybe az amerikai segítséget. Az értekezlet hétfőn is kifejezte, hogy változatlanul készen állnak arra, hogy a kelet-európai államokkal is együttműködjenek. Az egyes bejelentéseket csak az

egyhanguan elfogadott javaslat alapján tárgyalhatja a plénum, tehát ezzel kizáródik a lehetőség annak, hogy kis államokra akarjunk ellenérvényesíteni a javaslatokat.

Kedden egyébként a párisi értekezletet berekesztik a kiküldött bizottságok megkezdik a tárgyalásokat, hogy összeállítsák azokat a javaslatokat, amelyek alapján az amerikai segítséget igénybeveszik.

Elmarad a Kisgazda Párt nagyválasztmányának rendkívüli ülése

A Független Kisgazda Párt politikai bizottsága hétfőn délután Balatonlellén Tildy Zoltán köztársasági elnökkel ülést tartott, amelyen a nagyválasztmány összehívásának időpontjáról tárgyalt. A politikai bizottság egyhangúlag megállapította, hogy miután a választójogi javaslat kérdésében a pártközi és pártvezérelti értekezlet tel-

jes megállapodásra jutott, a javaslatot a Nemzetgyűlés már e héten tárgyalja, nincs szükség a rendkívüli nagyválasztmány összehívására, hanem a rendes nagyválasztmányi ülést az évente szokásos időpontban hívják össze. Ezért a július 18-ra tervezett rendkívüli nagyválasztmányi ülést elmarad.

Közigazgatási kirendeltség Ohaton és Nagyhegyesen

Nagyhegyesen és Ohaton közigazgatási kirendeltségeket állítanak fel. Hétfőn délután a közigazgatási kirendeltségek ügyében értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy Ohaton és Nagyhegyesen a közigazgatási szolgálataira való tekintettel orvosok bevonásával kirendeltséget áll-

ítanak fel. A kirendeltségek helyenként egyszer tartanak ügyeleti szolgálatot. Az értekezlet elhatározta azt is, hogy a jövő költségvetési évben erre a célra nagyobb összeget irányoznak elő, hogy a tanyai szolgáltatást megfelelő módon ki tudják fejtetni.

Volt nyilast tartoztattak le a Ganagyári tűz miatt

Budapestről jelentik: A Ganz hajógyári tüzeset vizsgálata során a tűz keletkezésének helyét találták egy forrasztó kámpát és egy benzinkanna netejét. Erről Hill Károly villanyoszerelő azt vallotta, hogy az ő munkaszámára és a benzinkanna a legelőtt transzformátor bódében hagyta

5 liter benzinnel. Hill gyújtogatás gyanúja miatt már az első nap őrizetbe vették. Megállapították róla, hogy Miskolcon a Marton Béla-féle Nemzeti Munkaközpont szervezője volt és neve szerepelt a miskolci hivatalos nyilast is. Átkísérték a rendőrség államvédelmi osztályára.

Szerdára összehívták a nemzetgyűlést

Szabó Árpád, a nemzetgyűlés elnöke közölte, hogy a kormány kívánására a nemzetgyűlést július 16-án, szerdán délután 12 órára összehívta. Az ülésen a kormány elnökségétől benyújtja a nemzetgyűlési választásokról szóló törvényjavaslatot.

Ellentétes hírek az új kollektív szerződésről

A Világosság írja: A szakszervezeti tanács és a GyOS vezetői vasárnap folytatták a kollektív keretkötés tárgyalását. A tervezet, több pontjában a GyOS nevével megartatása és elfogadása miatt meggyőződés nem jött létre, szerdán délután újabb egyeztető tárgyalást tartanak. A Szabadosság értesítése szerint a szakszervezeti tanács és a GyOS között az augusztus 1-én életbe lépő új kollektív szerződés legnagyobb részében megállapodás jött létre és a szerződés egyetlen hátralevő pontját, az augusztus 1-én életbe lépő munkaadók összegszerű kérdését tárgyalják.

11 internálás

NOT jelentik: Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a Somogyi Béla és a Dob utca sarkán lévő épület V. emeletén a Palocsy panzióban a Sulyok-nári pártnapot tartott és az azon résztvevők demokratikus ellenes kiáltásokkal botrányt okoztak, majd vereskedést provokáltak ki a párttagok és a járőrök között. Az államvédelmi osztály napgyűlési kirendeltsége az ügy kivizsgálása után internálta a botrány és vereskedés 11 provokálóját.

Kétmillió hitel a viharokosultknak

A július 9-1 vihar Délmagyarországon a természetben és az épületekben rendkívül súlyos károkat okozott. Most folyik a sokmillió kár felbecsülése. Addig is a Gazdasági Főtanács a viharokosultok felé áldozatalkalmat elő megsegítéséért soronkívüli 2 millió forintot hitelkeretben állított meg. A pénz

AFOLLO MOZI

Debrecen: 1934.
Légy jó mindhalálig — magyar film!
Főszereplők: Charles Gyöngyösi, Tóth Károl, Rósschegyi Károly, Moly György és Dányi Laci
Előadások: Mai 6. tel 7 és 10 óra
Vasár. és ünnepnap de 11-kor is
Telefon: 194

KÜLPOLITIKAI HIREK

Prága. A csehszlovák parlament pénteken a késő esti órákban letárgyalta és jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, mely a Magyarországgal kötött lakosságcsere-egyezmény végrehajtására vonatkozó intézkedéseket tartalmazza.

Emlékezés Szemere Bertalanra

Érdeklődéssel figyelem a negyvennyolcas munkatervvel kapcsolatos felvetődő eszméket, gondolatokat. Talán nem lesz érdektelen, ha a negyvennyolcas idők vívmányaiban résztvevő nagy egyéniségek lelki arcképeit előtt megállunk és szellemi kapcsolatba hozzuk a mai küzdelmes időkkel. Különösen a sajtó révén lehet a kapcsolatot föltalálni.

Szemere Bertalan, a negyvennyolcas miniszterium belügyminisztere, a negyvenkilences kormány miniszterelnöke, a magyar ügy egyik halhatatlan érdemű, erőlelkű munkása (kinnek Széchenyivel hasonló sorsú volt elhúnyt) száztiz évvel ezelőtt számolt be hazájának Európára nagy kultúrállamaiban tett tanulmányútról. Az angol szellemi és gazdasági élet tanulmányozására 1837 április 29-én ült hajóra, mely a Brit szigetekre szállította az utasokat.

London volt az első szemlélő állomása. Meglepte Szemerét a vasárnap ünnepszentelése. — E napot reggelként sok téren lehetett látni igehirdetőket, kik vagy egy oszlop mellett, vagy egy fa árnyékában tartottak istentiszteletet. Négyülés, lövés, székfoglalás, vasút, Viktória kir. herceg trónvárományos tiszteletére (tizenkilencedik életévébe lépett) rendezett kivilágítás. Néhol arcképe volt kitéve és olajmécsekkel volt néve a koronával kirakva.

Augusztus 4-én érte el a legészakibb pontot. Ugy találta, hogy a három szigetnek (Anglia, Skócia, Írland) három graciaként kellene egymásba fonódni. De Anglia és Skócia virul az egészégtől és Írland sápadozik. A férfikoron innen lévő Szemere bepillantást nyert az angol nevelés menetébe (II. köt. 176. old.). A tanuló az elmélet és gyakorlat, a szemlélet és a valóság síkján halad. Nem sok, de alapos ismeretet szerz. Saját észével okosodik, lélekerőre épít. Az angol technika vívmányai az angol nevelés sarkalatos tényezői, eszközei.

Szemere a Bell-Lancaster iskolában (a St. Hyppolie-utca) egy napot töltött. Följegyzései ez iskoláról a mai nevelés, oktató előtt teljesen érthetetlen magyarázatok. Azért, mert a Bell-Lancaster módszer réges-régen kiestt a használatból. Oly helyeken volt alkalmazásban, hol egy tanító vezetése alatt sok (százat meghaladó) növendék volt. Szemere „költőn tanmó”-nak nevezte; valóban azért, mert itt tízenyolc kistanító (gyermekek közül) ügyelete alatt nyolc-tízesevel lévő csoportok alakultak és végezték a tanulást a főtanító utasítására. (Seminárium kicsiben).

Párisban a fogházakról szerzett tapasztalatot; főcéljuk a javítás. A fogház földszintjén körszékűl műhelyek (munkaszobák), mikben a gyermekfogyók, felügyelet alatt dolgoztak. Három osztályba voltak sorozva. — Az elsőbe tartoztak az elmarasztott (elfölt) szót nem írja Sz.) gyermekek. A másodikba a vad alatt lévők; a harmadikba a szülők által fenytéstől beadott gyermekek. — Ezekért havi ötven francot fizettek. Kosztjuk másfél font barna kenyér, zöldséglevés. A fogház egyenruháját viselték.

Vizsgálódás
MOZI
Középvánatra!
Miseriés
Megható szerelmi történet.
Főszereplők:
KARÁDY KATALIN,
Buda Elna és Nagy István.
Előadások:
4.30, 6.30, 8.30 órákor.

Iskolában is foglalkoztak velük. Szemere nem volt elragadtatva a gyermekfogyók láttára. Naplója következő szavaiból erre lehet magyarázatot találni: „a rabba alázott gyermeknek — úgymond — szüksége van családi ápolásra, hogy becsületérzése és ártatlansága — e kioltott indulatok — gyöngye lelkében újra kifakadjanak”.

Párisban jartakor az ottani társadalomból is lesett el Szemere nagyon érdekes dolgokat. Egy francia azt akarta körében elhíttetni, hogy a tokaji bor olyan közös hegy termése, melynek egyharmada az ausztriai, egyharmada az orosz, egyharmada a porosz császára. A másik francia ezzel szemben azt erősítette, hogy herceg Eszterháznak termi a tokaji hegy a híres tokaji bort.

Hallában a Francke intézet világhíres szervezőtét tette tanulmány tárgyává (Francke Agoston lelkész, 1663—1727). Az alapító ércszobrára állott intézete portáján és az utódo mind végig Francke-intézetnek neveztek, alapítójuknak emlékeztetőt ezáltal is őrizve. Ez a páratlan intézet fel volt szerelve kultúrjakkal. Ötven tanterem, egyház, múzeum, sajtó, könyv, győgszertár, étterem, kórház, kert, majorsági gazdasági épületek képezték gazdasági tőkéjét. A lelkesi lakból nőtt naggyá. — Angolországból kapta jelentékeny pénzbeli adományait. — Pedagógiai elvet részben már a múlt emlékeit gazdagítják, de azért a modern tudomány hálás elismeréssel méltatja érdemeit, melyek nevét halhatatlanná tették (Paed. encyc.).

Szemere B. Trefort Agoston ugyanazon időben tanulmányozták Európa kultúrállamainak szellemi és gazdasági életét. — Mindkettő munkáiból szellemi tőkét tisztelhetünk és a szatizodik évfordulón kegyellett emlékeznünk rájuk. Mindkettő a magyar iradalom és államélet (Trefort negyvennyolcas Klauzál mellett államtitkár) szolgáltatásban vállaltak és töltötték be felelősségteljes missziót. Példás szereplésükkel nemzeti művelődés történelmet csináltak. — A magyar föld, ennek népi lakosai ért sokat küzdöttek Kossuth, Eötvös, Wesselenyi oldalán.

Békényi Dániel

Rövid táviratok

Gibraltár: Gibraltárban vasárnap este híre terjedt, hogy Franco tábornokot és kíséretének néhány tagját Malaga előtt horognyó hajóra szálltatták. Ezt megelőzőleg Madridban hírek keringtek hogy Franco tábor egy jelentős külföldi államférfival találkozott a Földközi tengeren. A találkozásról szóló híreket Madridban nem vették túlságosan komolyan.

Páris: A francia közkalkalmazottak szakszervezetének az egész országból Párisban összedült képviselői hétfőn este döntenek az általános munkamegszűntetés ügyében. A sztrájknak kedden kellene kezdődnie. Ha sztrájkra kerül a sor, akkor kedden 1,200,000 alkalmazott marad távol munkahelyétől. A sztrájkban résztvevőnek a közüzemek alkalmazottai is beleértve a postát, és a közforgalmi úszameket is, minthogy a közkalkalmazottak legnagyobb része használatos érzé, nem valószínű, hogy a közkalkalmazottak többé engedelmessékedni fognak a sztrájk parancsok.

Nincs több törvénytelen gyermek

Az 1946. évi XXIX. törvény a házasságon kívül született gyermek jogi helyzetét szabályozza. A törvény cikk az úgynevezett „törvénytelen gyermek” eddigi megalázó fogalmát megszünteti. A belügyminisztériumban most készült el az a rendelet, amely a törvény végrehajtása során szükséges gyámhatósági eljárást szabályozza. Ez a rendelet egész sor valóban demokratikus újítást tartalmaz, amelyek a házasságon kívül született gyermek jogi helyzetét születésétől kezdve az úgynevezett „törvényes” gyermekével egyenlővé teszik. Eddig például a házasságon kívül született gyermek csak anyjával volt örökségi és rokonsági kapcsolatban. Az apát a törvény csak arra kényszerítette, hogy tartásdíjat fizessen. Ez is csak hosszú és az anyát, valamint a gyermeket mélysegen megalázó eljárások után volt lehetséges. Egyébként az apának semmiféle kötelezettsége gyermekével szemben nem volt.

A MEGREFORMÁLT ANYAKÖNYVI KIVONAT

Ezentúl az anyakönyvi kivonatokból nem szabad kiderünie annak, hogy a gyermek házasságon kívül született-e, vagy pedig házasságból származott. Ennek megoldására a rendelet három módot ír elő. Az egyik az, hogy a gyámhatóság igyekszik rábírní az apát arra, hogy az anyával utólag házasságot kössön és így a gyermek atyja nevével viselje. Így természetesen egész sereg körülményre tekintettel kell lenni. Például előfordul, hogy nős emberek házasságon kívüli viszonyból fogant a gyermek. Ebben az esetben természetesen az apát nem lehet arára kényszeríteni, hogy feleségül vegye az anyát. Ellenben a gyámhatóság arra ráveheti, hogy a gyermeket magának el-

ismerje. Az atya elismerő nyilatkozata alapján a gyermek nemcsak hogy atyja nevével kapja, de attól örököl is. Ha az apa törvényes felesége ebbe beleegyezik, az apa magához veheti gyermekét és házánál felnevelheti. Természetesen a törvényes feleség tiltakozása esetén az apát erre kényszeríteni nem lehet és a gyámhatóság ilyen esetben a gyermek elhelyezéséről gondoskodik.

„KÉPZELT” ATYÁK

Abban az esetben, ha a gyermek atyja ismeretlen, a gyámhatóság „képzelt” atyát keres számára. Ez azt jelenti, hogy az anyakönyvben az anyának felmenő ágon legközelebbi férfi rokonát, azaz anyai nagyapja nevével jegyzik be az anyakönyvbe. Például, ha Kovács Rozália atyja Szabó Gizella, nagyapja Szabó János, úgy gyermeke „képzelt atyjának” Szabó vezetéknévét fogja viselni. Ezt a nevet jegyzik be az anyakönyvbe is. — A házasságon kívül született gyermek születésével kapcsolatos minden eljárás szigorúan bizalmas jellegű és a vonatkozó iratok is ilyenek. Illetéktelen személyek sohasem szerezhetnek tudomást arról, hogy a gyermek házasságon kívül született-e.

Ha az apa és az anya nem élnek együtt, úgy a gyámhatóság dönt afelől, ki viselje a gyermek gondját. Általában a leánygyermek és a hét éven aluli fiúgyermek anyjának maradnak. A hét évnél idősebb fiúk atyjukhoz kerülnek. — A gyermeket egyébként harmadik személyre is rábíthatják. A most elkészült végrehajtási rendelet célja az, hogy a törvény emelkedett szellemű rendelkezései a gyakorlati végrehajtásban maradéktalanul érvényesüljenek.

Mosolyogj és légy udvarias

Hiba no, még mindig nehéz tökéletet élni! Azt, hogy a háború már évek óta véget ért, csak abból vesszük észre, hogy nem szólnak a szíriának, nem hullanak a bombák, de az akkor kezdődött szörnyű idegháború még mindig él. Ha csak apró jelenségekben is — a mi kis hétköznapi, polgári életünkben is megnyilvánul naponta akkor is, ha nem foglalkozunk külső és belpolitikával, egyszerűen csak éljük az életünket, mert hiába, manapság az élet csupa harc, csupa küzdelem magáért a létefenntartásért.

Ennek eredménye aztán, hogy az emberek egyre udvariatlanabbak, az üzletekben, hivatalokban, moziban, színházban, villamoson. Vannak például olyan üzletek, melyeknek ajtajára legajánlatosabb lenne kiírni, idegeneknek tilos a bemenet. Mert ha bemegyünk a bár a személyzet teljes számban ott van s mi éppen egyedülálló vendégek lennénk, akkor is alig-alig mozdul meg valamelyikük, hogy felelősséggel megkérdezzék: Mi tetszik?

A hivatalokban, mindenki könyveibe temetkezik, esetleg aktákat rendez vagy ceruzát hegyez s csak akkor hajlandó valaki kezébe venni az ügydarabot, ha látja, hogy a várakozó polgár már nagyon idegesen topog. A befizetéseknel előálló helyzetet pedig még említeni is külön bosszúság, mikor órákig állanak sorban az emberek azért, hogy sok esetben utolsó forintját kegyeskedjenek elszedni tőlük.

Moziban és színházban a közönség viselkedése nagyon meglepő. Még nincs vége az utolsó jelenetnek, mikor már mindenki felugrik helyéről s társait a lehető leglökételesen lehengerelve nyomul a kijárat felé. Pedig nyár van, nincs ruhatár, tehát még az az előny sem lehet senkinek, hogy hamarabb haladna el a télikabátot felbarátja orra előtt.

Es ezt végtelen hosszú sorban lehetne tovább folytatni. A villamoson, ha sokan vannak, agyonlökődnek, a cipőjüknek könyörögő kell, hogy verjen egy pár vasat a cipő sarkára, a bentessel nagyon alázatosan kell beszélned.

hogy néha adjon egy kis zírnak-valót. A fűszeresnél ugyanazt kell tenned, hogy reggeli tejet kapsz, ne eszi savanyút, s a vendéglőben étvagnak kell lenned, nehogy szomszédod éppen akkor tüsszenten arcomba, mikor a legjobb talat emeled szádhoz. Az utcán téj ki mindenki előtt, s ha kicsidedl sőtálva le akarsz ülni valamelyik parkban egy padra, jól nézd meg szomszédaidat, nehogy cigarettára gyujtva kifüggetjenek vagy más válogatott módon elűzzenek, mert nem szeretik a gyermeksírást.

Es, hogy mindezek s hasonló jelenségek ellen védekezni tudj, csak egy mód lehetséges: mosolyogj és légy udvarias. Ennek hatása biztos, mert az udvariasnak megbőhokentj az embereket. Mosolyal megpuhítható a megkérgecsedett szívetek, segíthetsz fejszínre hozni az ellejeletett jókedvet s kiakítani a józan eszt elméletét: amiért mások ezt meg azt csinálták, még nem ok, hogy mi is marjuk egymást. Elég, hogy van ezernyi mindnyájunkat érintő intézkedés, titlalom, rendelkezés, ügykezelési formáság, kötelezettség, vejejáró a kornak és időnek, amelyeknek terhé egyformán viseljük. Ez ekerkért vadidegen embereket, kortársakat tegyük lelelőssé, tudva azt, hogy körülünkben nincs vétecs senki, akit a sok kellemetlenségért felelőssé lehetne tenni? — Nem, ez így nem igazságos, ez csak tovább ronthatja a helyzetet. A javulást csak egyetlen mód teszi lehetővé: mosolyogj és légy udvarias!

Hamburgból jelenti Seaghan Maynes, a Reuter külföldi tudósítója: A romeltakarítás és felhasználás új módjainak vonatkozásában gyerekek Hamburgban még most s romok ömögése alatt tejszik annak a 30.000 hamburgi lakosnak a holtteste, akiket az 1943. júniusban terolyt katasztrófahét északkelet és hajnali légitámadásai pusztítottak el. Németország bombarobbanás okozta romjainak több mint 10 százaléka Hamburgban van és az eltakarítás jelenlegi mértékét veve alapul, legkevebb 10 évbe telik, amíg az utcákat megtisztítják. Grundt állami építész véleménye szerint mintegy 307 millió köbméter rom van Németországban. Ebből a hatalmas mennyiségből a szakértők véleménye szerint körülbelül 30.000.000 köbméter van marokban Hamburgban.

H I R E K

TERVELL TERMELJ!

A debreceni rendőrség dicsérete

A megyei közigazgatási bizottságban az államrendőrség megyei kapitányága vezetőjének jelentése kapcsán Dózsa György (kisgazda) rámutatott a demokratikus rendőrség fejlődésére, amelynek szép bizonyosságát láthatta mindentki a debreceni aratóünnepen, amikor pártkülönbség nélkül pártzempontokra tekintet nélkül a rendőrség minden egyes tagja elismerésre méltóan látta el feladatát. Külön elismerését fejezte ki Molnár Győző rendőrelvezőnek a kapitányág vezetőjének.

— Időjárásjelentés: Északnyugati, északi szél. Dényugati felhőképződés. Zagy-két helyen esetleg kisebb záporosók. A hőmérséklet emelkedik.

— Ügyeletes gyógyversenytájak: „Arany Angyal” Plac u. 50. „Sas” Hatvan u. 66.

Rádomtser, Kezdő: 6.30; Falurádó: 6.45; Reggeli torna: 7; Hírek: 7.20; Állapotjelzés közlemények: 7.30; Izraeli-ta vallásos ismertetés: 8.30; Szórakoztató zene: 8.50; Eledadás: 9; Szabolcsene: 10; Hírek: 12; Hírek: 12.15; Orgonaszámok: 12.45; Fra Angelico: 13; Jász: 14; Hírek: 14.10; Eledadás: 14.30; Sálly Józsa emléke: 15; Szövetkezeti negyedóra: 15.15; Rádiószokola: 16; Önéletrajzok: 16.40; Te és Ő: 17; Hírek: 17.10; Párhuzam: 17.30; Hírdiogyóirradó: 17.55; Vöröskereszt közl: 18; A főváros közéletéről: 18.15; Orosz zene: 18.45; Világhíradó: 19; Hangszerek: 19.15; Franciaország—Magyarország Vésutas válogatott labiarugó mérkőzése: 20; Hírek: 20.20; A királyfi házassága: 21.30; Hangszerek: 21.50; Hírek oroszul: 22; Hírek: Mi hallunk honn? 22.25; Cigányzene: 23; USA lemezek: 24; Hírek: — Budapest II: 17; Órai tea: 18; Hírek: 18.05; Hírek együttes: 19; Beszélgetés egy gyermekfoglalkoztató nővel: 19.15; Michal Sírúny énekel: 19.45; Hangos híradó: 20.05; Könyvü dalek: 20.30; Rádiószokola: 21; Hírek: 21.15; Fényes Káro és Lantos Olivér énekel: 22.15; Zenei művek.

— Az Árpád-téri tempiumi hangverseny feleltethetetlen művészi gyönyörűséget nyújtott a templomot egészen megtöltő ünneplő gyűlésekkel. A Debreceni Iparos Dalegyet az Isten dicsősége c. darabbal kezdte a műsort. Dr. Hegyaljai Klás Géza ígét olvasott és imádkozott, Beehoven V. szimfóniáját adta elő a MÁV Szimfónikus Zenekar Tözsér József vezényletével. Giordani: Oh égi fény, énekelte Rehák Éva Szabó Emil orgonakísérettel. Szabó Emil zenetanár orgonán adta elő az Aria de Onlesca c. szerzeményt. Mozart Sarastro két arája a Varrázfuvólából következett ezután. énekelte Gyórfy István a MÁV Szimfónikus Zenekar kísérettel. Szabó Emil Bach 2. preludiumát játszotta orgonán. Az Iparos Dalegyet énekelte Bárdos: Istenes az áldás c. korálját Szondy László vezényletével. Gyülekezeti ének zárta a 13 számból álló hatalmas műsort, melynek minden száma külön megnyerte a jelenlévők teljes meglelődségét. Az egyházi részli tanács megbízásából Lórádi László rendezte az emlékezetes sikerű hangversenyt.

— A téglási Degenfeld-kastély körüli huzavona szőhakerült a megyei közigazgatási bizottság ülésén, a tanfelügyelői jelentés kapcsán. A közigazgatási bizottság felterjesztést intéz a kormányhoz, hogy adják át a kastélyt általában iskola céljaira a tanfelügyelőségnek.

— Dr. László Béla közgyőző tegnap hajnalban meghalt. Az elhunyt népszerű egyénisége volt a város társadalmi életének. Hirtelen hálála általános részvételt keltett. Elhunytát családjának tagjai kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— A B-lista revizió végző határnapja szeptember 30-ára. A B-lista revizióját végző bizottságot a miniszterelnökség teljesben átszervezte és annak naponta meghatározott számú fellebbezés ügyében kell döntenie. Eddig 7007 ügyet intéztek el, ebből 3883-at elutasítottak, 3339 esetben megsemmisítő döntést hoztak.

* Gyorsított nyári gyorsírótanfolyam, géprótatófolyam kezdődik Naményiné gyorsíróiskolájában, Plac u. 58. Lino-leumházban. Vidékieknek vasútkedvezmény.

— Borbíró államtitkár a Nyári Egyetemen. Borbíró Virgil dr. Államtitkár közölte a Nyári Egyetem rendezőbizottságával, hogy augusztus 11-én a népművészeti tanfolyam keretében megtartja előadását a magyar nép építészteről. Ugyanazon a napon az Államtitkár fia, aki maga is jeles építész, angol nyelven is bemutatja a külföldi ösztöndíjasoknak az Államtitkár előadását.

— Másfél évig az erdőben rejtőzött egy háborús bűnös csendőr. A nyiregyházi rendőrség körözése alapján az államvédelmi osztály elfogta a bősziroményi erdőben Bertalan Antal volt a csendőrhadmegyet, akit háborús bűntettelt gyanusítva elfogtak és internáltak 1946-ban. 1946 februárjában azonban megszökött a nyiregyházi internálótáborból és azóta az erdőben rejtőzött. Kihallgatása után átkísérik a nyiregyházi néppügyész átkísérik.

— Feljelentést tettek Kovács Lajosné hajdúszoboszlói lakos ellen, aki a miképeresi-úti repülőiskolában volt taltartó, ott átvett mosára ruhákat katonaktól s a ruhamentő eladta. Az ott szölgélatot teljesítő rendőrök ruhamentőt, baltkancsait pedig elulajdonított, egyesektől pénzt csalt ki a feljelentés szerint. Örizetbe vették és megindult ügyében a nyomozás.

— Becsmelés kijelentéseket tett a demokratikus rendőrségre ifj. Kovács Géza Szarvas utca 20. sz. alatti lakos, amikor egy rendőr igazoltatta. A rendőrség államvédelmi osztálya örizetbe vette és átadja a néppügyésznek.

— Sajtóhába. A vasárnapi számbanban megjelent gyorsíróverseny eredményekkel kapcsolatban közöljük, hogy szedéshiba folytán tévesen került a szövegbe a 150 szótagos fok eredménye. A helyes eredmény a következő: a 150 szótagos versenyeken első lett Pánczél Dénes, dr. Naményiné gyorsíróiskolájának növendéke s a 120 szótagos fokon lett első Beregszászi Kálmán, a társulati keresik. Iskola növendéke, dr. Naményi Gyula tanítványa.

* Gyorsírást tanuljon a Simai gyorsíróiskolában. Állandó bejelkőzés. Esti tanfolyam. Plac u. 73. Államvizsga. Vidékieknek vasútkedvezmény.

— Két vállalkozó megkezdte öt lakásak építését. Beszámoltunk arról, hogy az 50 új lakásak megépítése elé akadályok gördültek, a pályázaton résztvevő vállalkozók közül csak ketten voltak hajlandók a pályázat eredménye szerint legolcsóbb ajánlati összegért vállalni építést, ketten öt ház felépítését vállalták. A városi tanács kiadta a két vállalkozónak a munkát. A többi megépítésére pedig utasított kénnek az építés-és közmunkésügyi minisztériumtól.

— Veszedeles kerékpártolvajt kerített kézre a rendőrség Petrohóczy József és Petrohóczy Péter pesteszébeti lakosok személyében, akik Debrecenben sorozatos kerékpártolvásokat követtek el. Több lopott gépet megtaláltak lakásukon.

— Dévai Kamilla színésznő, a budapesti Nemzeti Színház mult év őszén feltűnt tagját a rendőrség őrizetbe vette, mert azzal gyanúsítják, hogy a nyilas időkben a kémelhárító osztálynak dolgozott. Dévai Kamilla kihallgatása során tagadta, hogy a defenzív osztálynak tagja lett volna és hogy a nyilas időkben sajátkezileg kinzött volna meg zsidókat.

— A cséplési célokra szánt mentesítés a felár alól. Az Anyag és Árhivatal már korábban mentesítette a cséplési célokra szánt szemet a 14 százalékos felár alól. A cséplési szén abban az esetben felmentessé válik, ha ezt a kereskedelem útján szerzi be és a felhasználást megfelelően igazolja.

— Meggyeztek a színészek és színigazgatók, s megkötötték az új kollektív szerződést. A legkisebb havi fizetés 500 forint, a kardalokok havi fizetése 300 forint estenként 4 forintos működési költsékekkel.

DEBRECEN 5. OLDAL 1947. VII. 15.

Rövid táviratok

Athén: Az athéni rendőrség újabb intézkedéseket fogantstított a baloldali pártok ellen, és újabb 1100 embert tartóztatott le. Ezzel a mult szerdán kezdődött letartóztatási hullám óta letartóztatott kommunisták és baloldaliak száma megközelíti a négyezret.

Athén: Görögországban híre terjedt, hogy a nemzetközi dandár 2500 tagja a franciaországi Sete kikötőjében hajóra szállt, hogy a Balkánra menjen. Az athéni francia nagykövetség a birt a leghatározottabban megcalolja.

Athén: Az északgörögországi Korica városnál heves harcok vannak folyamatban a görög kormánycsapatok és a szabadságharcosok között. Mintegy ezer főből álló szabadságharcos egység körülrzarta Koriót.

Athén: Hétfőn hajnalban újabb 500 embert tartóztatott le, köztük a távbeszélő, villany és vízmű szakembereit. Az a vád ellenük, hogy szabotázszt szerveznek.

— A Berlinben Párisba repülő egyik személyszállító gép motorja San gershausen fölött lángba borult. Az utasok közül négyen ejtőernyővel kiugrottak s úgy ezek, mint a gép többi hat utasa sértetlenül menekült meg.

— Ötven parlamenti gyorsíró foglaj jegyzet a választási küzdelemnek során elhangzó fővárosi és vidéki politikai beszédeket. Minden kerülletben minden képviselő-jelöltnek legalább egy beszédét jegyzik, hogy vitás esetekben igazolni tudja, mit mondott.

— Megfogantották állampolgárságától Csopay Dénes, a Sztójay-kormány külügyi osztályfőnökét, aki nyugatra menekült, a háborús bűnösök között szerepelt s összekövészt tartott fenn az összeesküvőkkel.

— Az Egyesült Államokban legkisebb olyan rakétát gyártanak, mely 400 kilométer magasságig tud felemelkedni s ott 13 kilométeres órákenti sebtséggel halad. Az új lövedék az USA egyik végéből a másikba 26 perc alatt ér el.

— Ötmillió bankjegyet bocsát ki a Román Nemzeti Bank. A Román Nemzeti Bank hivatalosan közli, hogy a pénzügyi műveletek elbonyolításának céljából július 15-én ötmillió levas bankjegyet hoz forgalomba.

— A csehszlovákiai Usti közelében a villamosvasut egyik szerelvénye összetűzött egy másik szerelvényvel. 24 ember meghalt, 18 súlyosan megszebesült.

— Rendelet jelent meg, hogy mindazoknak akiknek nincs fejezervisselési engedélyük, be kell szolgáltatniuk a birtokukban lévő vadászigyert hatósági áron. A rendelet azért jelentős, mert néhány hét mulva, szeptemberben megkezdődik a vadászati idény fázisa és fogolyra. A beszolgáltatandó fegyverek hivatalos ára 69 forintnál kezdődik és 884 forintig emelkedik.

GYÁSZROVAT

Mély fájdalommal jelentjük, hogy

Özv. Szilágyi Józsefné
Farkas Julianna
77. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Elhunytát gyászolják egyetlen leánya Julianna, valamint nagy kiterjedésű rokonság. Lakás: Kuruc u. 86. Minden külön értekezés helyett. Bartha tekezés végzi.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, gazdatársainknak és jóismerősainknak, kik szeretett jó édesanyánk özv. Papp Györgyné temetésén megjelentek, ravatalára koszorút vagy csokrot küldeni meiltőztattak, hálás köszönetünket nyilvánítkjuk. A gyászoló család. Pacsirta utca 26.

„En kérem a kötelelet...“

mondotta az életfogytiglanra ítélt betörő

Tizenharmadjára már életfogytiglani fegyházat kapott a notórius bűnöző

A rögtönítélő bíróság két életfogytiglani fegyház és egy 15 évi fegyházbüntetést szabott ki a fogházban megalakított tolvajszövetkezet tagjaira

Dr. Farkas Aladár törvényszéki tanácselnök elnöklétével tegnap összehívta a rögtönítélő bíróság, amely előtt Galla István, Gábor Sándor és Budai János többszörösen rovtomukú egyéneknek kellett felelniök tetteikért. Gábor Sándor 64 éves, 12 évet töltött fogházban, többszörösen Galla tizenkészer állott bíróság előtt, kitöltött büntetési ideje meghaladja a három évet. Budai János kitöltött büntetése is meghaladja az egy esztendőt. Galla István, Gábor Sándor és Budai János a debreceni törvényszék cellájában kerültek össze. Itt határozták el, hogy kiszabadulásuk után együtt fogják „dolgozni”. Csak egy betörést tudtak elkövetni, Hajdu Sándor hadházi gazdálkodó udvarára másztak be, feszítéssel felcsúszták a pince ajtaját s a pincéből 36 kg szalonnát, egy kanna hort és egy liter pálinkát vittek el. Galla István ezt megpóldozta külön elkövetett 4 lopással volt vádolva, egyik helyről négy tyúkot vit el, más helyről két ruhát, fejkendőt, lezket, a 87 éves Földi István házából Sámsonban egy kevés lisztet, a nagy nyomorban élő Danosa Mihályéktól pedig egy éjszaka kétszer is betörve kukoricát, kenyeret, zsákokat és a férfi egyetlen váltó fehéreműjét vitte volna el.

Dr. Horváth Artur és dr. Ökös Sándor törvényszéki orvosok véleménye szerint mindhárom beszámíthatók, egyedül Galla terhelt: két testvére idegbeteg, egyikük epilepsziás.

A tárgyalásra sokan jöttek be hadháziól, Sámsonból. Ott volt Galla felesége is hat kis gyermekével, a legkisebb még karonövé.

A kihallgatások során kiderült, hogy mindhárom vádlottnak meg lenne a megélhetéséhez szükséges alap: mindégylüknek van földje, háza, szőlője, jászaga. Gábor Sándor a földosztáskor kapott öt holdat a meglévő kettő melé.

A vádlottak kihallgatásukkor beismerték, hogy betörték Hajduék pincéjébe, de tagadták, hogy éjszaka törten volna a betörés. Galla nem ismerte be a különálló betöréseket, visszavonta a rendőrségen tett vallomását, mert azokat kényszer hatására tette, azt állította, hogy Szabó Gyula szakaszvezető véreire verte. A verés után megszökött Gábor Sándorral együtt.

A nyomozásban résztvevő rendőrök elmondották, hogy egy darab kenyér leplezte le a bandát. A nyomozó Orbán Andor betért Gábor Sándorékhöz. Tudta, hogy pétkét vesztik a kenyeret s mégis fehér házi kenyeret látott az asztalon. Az egyik betöréskor ellopott egy kenyeret. A károsult lefűta a kenyeret, szívalakban volt bevágva. A Gáborék asztalán felvő kenyérdarab háján éppen ott volt a bevágás...

Szabó Gyula szakaszvezető kijelentette, senki nem bántotta Gallát, teljes beismerő vallomását kényszerítő mentesen tette meg.

Hajdu Sándor elmondotta, hogy csak fél 11 óra után történhetett nála a pince feltörése, mert ő akkor fektült le és lefekvés előtt lement járt a pincébe, akkor még nem hiányzott semmi.

Az ügyészség által Galla terheltre írt betörések sértettjei is sorra kijelentették, hogy éjszaka követ-

hette el a tettes a betöréseket, mert mindegyikük késő este fektült le a napi munkák elvégzése után.

Dr. Asztalos László államügyész vádbeszéde és a védőbeszéd elhangzása után félbeszakították a tárgyalást.

Gábor Sándor az utolsó szó jogán kijelentette: a nyomor vitte rá, hogy lopjon, betörjön. Amikor kiszabult a hazament, még krumplicja sem volt otthon a családnak.

A rögtönítélő bíróság kétórás szünet után délután fél 3 órakor hirdetett ítéletet. Gallát, Gábor Sándort és Budai Jánost elítélte a bíróság, és mindhárom bűnösnek mondta ki egyrendbeli éjszaka elkövetett és így statárium alá eső betöréses lopás bűntetésében, a hadházi pincebetörésben és Galla Istvánt és Gábor Sándort életfogytiglani fegyházra, Budai Jánost pedig 15 évi fegyházra ítélte. A bíróság Gallát bizonyítékok hiányában felmentette a négy önálló betörés vádjára elöl. Egyben elrendelte az ügy iratainak az államügyészséghez való áttételét. Szabó Gyula

rendőrszakaszvezető ellen hivatalos hatálommal való visszaadás gyanúja miatt az eljárás megindítására.

Amikor az ítélet kihirdetése után dr. Farkas Aladár tanácselnök megkérdezte az ítéletet, megértették-e az ítéletet, Galla István tompa hangon megerőltet:

— En kérem a kötelelet...
— Azt most még nem kopja meg — válaszolt rá az elnök.

A bíróság az ítélet kiszabásánál enyhítő körülménynek vette mindhárom bűnös nagycsaládos voltát. Gallának hat gyermeke van, Gábornak öt gyermeke van 27 éve vele élő vadházastársától, Budainak három gyermeke van.

Az ítélet felsoroita Galla és Gábor eddigi bűnlajstromát. Galla éppen tizenharmadjára állt a bíróság előtt, lopás, csalás, hatósági közeg elleni erőszak váltakozik nála. Gábor Sándor csak nyolcoszor volt elítélve, de minden alkalommal egy-két évi fogházra, többszörre 64 éves már, nem fogja többé megélni a fegyház falain kívül a napot...

A hadifoglyokat összeírják a munkaerőgazdálkodás szempontjából

Budapest: Az építési és közmunkügyi minisztérium a hazatérő hadifoglyokat előnyben részesíti a 3 éves terv kapcsán keletkező munkahelyek betöltésénél. Különösen szakmunkásokban igen nagy hiány lesz a következő években. Ez a felismerés arra indította az építési és közmunkügyi minisztériumot, hogy ezekben a szakmákban, amelyekben munkaerőhiány várható megszervezze a legközelebbi időben a munkaerőképzést és az átkepzést. Számít a minisztérium a most hazatérő hadifoglyokra, akik között nyilván sok szakmunkás is

akad, de továbbmenően a szükséges átképzőtanyamok keretén belül a volt hadifoglyok számára elsőbbséget kíván biztosítani. A hadifoglyokat ilyen szempontból számba kell venni. Az építési és közmunkügyi miniszternek a debreceni hadifoglyok állomása iránti érdeklődése van, ahol az érkezőket a munkaerőgazdálkodás szempontjai szerint összeírják.

A minisztérium debreceni kirendeltsége közli, a volt hadifoglyokkal, melyek azok a munkahelyek, ahol azonnal munkába állhatnak.

10.000 tanterem épül a hároméves terv keretében

Ortutay Gyula kultuszminisztert meginterjúvta a Rádió munkatársa. Az első kérdés a kultuszreform hároméves tervét vetette fel. A miniszter válaszában rámutatott arra, hogy a hároméves terv négy főkövetelmény kielégítését tartja szem előtt. Az egyik a köznevelődési intézményekben esett háborús károk újjáépítése, a másik a megkezdett köznevelődési reform megvalósítása, a harmadik a dolgozó tömegek és kiváltságos osztályok, illetőleg a falu, a külváros és a város között meglévő „kulturális olló” észébbzárása. A negyedik köznevelődésünk tájék szerinti való megszervezése.

Nyilvánvaló — folytatta a miniszter —, hogy nem könnyű feladat ennek a négy alapkövetelménynek az összeegyeztetése. Az újjáépítés is sokat kíván, a köznevelődési reform is egyre jobban sürget. Számszerűleg kimutatva három év alatt helyre kell állítani 5000 megrongálódott népiszkolai épületet, részben vagy egészen fel kell szerelni 10.000 népiszkolai tantermet, ki kell javítani több mint 100 polgári iskolát, 87 gimnáziumot és egyéb középiskolai iskolát. Helyre kell állítani és fokentélt felszereléssel kell ellátni valamennyi diákotthonot és kolégiumot. Hasonló fontossággal bír egyetemünk újjáépítése és felszerelése.

Az iskolarádió tökéletesítése és kiszélesítése kapcsolatban a miniszter utalt arra, hogy ezt a kérdést két csoportra oszthatjuk. Elsősorban a rádióiskola műsorát igyekszünk megváltani, a július 1-én kezdődő nyári félévben egy lépéssel közelebb kerülünk ahhoz a műsorhoz, amelyet a rádióiskola

teljes kifejezések az ország összes tanulóinak adni akarunk.

A második kérdés ennél sokkal összetettebb természetű. Arról van szó, miképpen fogjuk az ország összes iskoláit rádióval ellátni. Ennek a tisztán anyagi kérdésen túl szempontnak van egy másik nehézsége is, mégpedig az a tény, hogy igen sok vidéki iskolában az áramszolgáltatás egyelőre szünetel. Minden reményünk megvan azonban arra, hogy a minisztérium, a rádió, a posta, a pártok és az egyházak, nemkülönben a keresékek tanulmányozásával és megoldásával megbízott kitűnő pedagógiai és technikai szakértők, hamarosan tudni fognak ezeken a nehézségeken kerekedni.

Arra a kérdésre, hogyan kívánja segíteni a válságban küzdő vidéki színeszetet, a miniszter a következőben válaszolt:

Az elmúlt szezon folyamán a vidéki színészet hősiesen vergődött át mind az anyagi, mind a mesterségbeli nehézségeken. Sajnos egyetlen mecenása és biztatója a kultuszminisztérium volt, amely szűkre szabott költségvetési keretből és nehezen megszerelt póthitelből tudta valamelyest enyhíteni a vidéki színészetre nehezedő gondolat. Ezt a helyzetet szem előtt tartva megállapítjuk, hogy a vidéki színészet az elmúlt szezon folyamán megtette mindazt, amit az adott lehetőségek között megtehetett. A kultuszminisztérium a jövőben még nagyobb támogatást nyújt majd az oly fontos szerepet betöltő vidéki színjátszásnak.

Arra a kérdésre, hogy mimódon lehetne vidéki városokban az operaelőadásokat rendszeresíteni, —

Ortutay miniszter a következőkben válaszolt:

A magyar állam és nagyobb vidéki városok nem képesek elartani egy-egy operatársulatot, egyrészt anyagi okok, másrészt pedig a vidéki közönség érdektelensége miatt. A kultuszminisztérium éppen ezért vidéki zenei központokat alakított, ennek célja, hogy a komoly zenét megszeretessék a legszélesebb néprétegekkel. Ha ez megtörténik, csak akkor lehet szó önálló operatársulatok felállításáról. Ez a munka igen jelentős eredményeket ért el eddig. Az a törekvésünk, hogy Győr, Pécs, Debrecen, Miskolc, Szolnok városok zeneéletét felvirágoztassuk. Ezt a fejlesztési tervet később más városokra is kiterjesztjük. Mindezekben a helyeken állami kézbe kerül a zeneoktatás, — fejezte be nyilatkozatát Ortutay Gyula kultuszminiszter.

Felhívás

Polgármester úr rendelkezése folytán a városunkban feanálló nagy lakásínség csökkentése tette szükségesé a lakásrazzádnak az elrendelését. Miután a lakáshivatal kevés tisztviselővel rendelkezik, a razzádnak végrehajtására az utcabizalmiakat kértük fel, egy előzetes megbeszélés során az utcabizalmiak keöden ki lettek oktatva, hogy a razzia során milyen szempontok veendő figyelembe. Fentiek alapján felhívom a lakosság figyelmét, hogy a razzia során a lakásokon megjelenő utca- és háztömb megbizottaknak álljanak rendelkezésre és készítsék elő lakáskutató határozatukat vagy a rendőrségi bejelentő lapjukat. Az utca- és háztömb bizalmiak, ahol főlös szobákat illetve lakásokat állapítottak meg, azt a lakáshivatalhoz azonnal jelenlenti tartoznak és afelett kizárólag a lakáshivatal rendelkezik. A lakásrazzia során bármily vitás ügyekben a hivatal rendelkezésre áll. Lakáshivatal vezetője.

Helyszíni szemle a Hortobágyon

Szombaton délelen a földművelésügyi minisztérium, az öntözésügyi hivatal és a jóvátételi hivatal kiküldötteinek részvételével helyszíni szemle volt a Hortobágyon. Debrecen város részéről Ory István főispán és Szabó Kálmán polgármester, valamint a gazdasági ügyosztály vezetői vettek részt a szemlén, amelyek során megállapodtak az eddig vitás kérdésekben. Ory István főispán és Szabó Kálmán polgármester a szemle során ismételtlen kifejezésre juttatták a gazdák kívánságait, a miniszteri kiküldöttek hangsúlyozták, hogy a szerződés ezeket a kívánságokat figyelembe fogja venni.

Súlyos vádak Kiss Gábor központi járási főjegyző ellen

Hajdu vármegye közigazgatási bizottságának ülésén Deczky János (Kisgazda) súlyos vádakát emelt Kiss Gábor központi járási főjegyző ellen, aki ellen jelenleg is folyamatban van egy fegyelmi vizsgálat. A miképcérsi hivatalvizsgálat után rendezett mulatozással, a miképcérsi pénzkézellel kapcsolatban emelt vádakát Deczky János. A közigazgatási bizottság kimondotta helyi az újabb vádak alapján újabb fegyelmi eljárást indít Kiss Gábor ellen.

Torma Kálmán alispán az ülés után autón azonnal Miképcérsre ment, hogy a helyszínen győződjék meg a vádak valóságáról.

A szegényparasztság cukorellátásáért

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága ülést tartott. Az alispáni jelentés többek között megemlítette, hogy a vármegye részére kiutalt szabad cukormennyiség egy részét pénzbírány miatt nem vették át. Dózsa György (Kisgazda) rámutatott arra hogy éppen a szegényparasztság nem jutott szabadcukorhoz. A kereskedők nem tudták átvenni a cukrot, mert a cukorgyárak a pénzt háromnapon belül követelik. Indítványára a közigazgatási bizottság feliratot intézett a hatóságokhoz, hogy a cukorgyárakat utasítsák hosszabb fizetési időtartam megállapítására.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1947. VII. 13.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HÍREI

A Független Ifjúság labdarúgó csapata az elmúlt vasárnap Hajdúhadházon az ottani Madisz Kossuth ellen 3:0 (1:0) arányban főlényes győzelmet aratott a Meztelábas Bajnokság keretében. A debreceni Független Ifjak a bajnokság komoly esélyesek.

Felhívom a Független Ifjúság vármegyei vezetői figyelmét, hogy a legutóbbi körlevélben foglaltaknak a legrövidebb időn belüli teygenek eieget. Az országos nagyválasztmányi tagok nevével minél hamarabb küldjék be. Zilahy Tibor vrn. főtákar.

Alak a balatoni nyaraláson részt kívánának venni, három napon belüli jelentkezzenek az irodában. Részvételi díj napi 4 forint.

A Független Ifjúság debreceni leánycsoprtja f. hó 20-án, vasárnap délután a Kisgazda Párt nagytermében fagyilátdélután rendez. Jeyek elővételben 2.50 forintért válthatók az irodában.

A nyomdai munkásság kegyeleti ünnepe

Melto módon adozott a debreceni nyomdai munkásság Keresztely István, a Városi Nyomda egykori igazgatója emlékének. Reggel 9 órakor zart renaben, fekete zászló alatt vonultak ki a Kossuth-utcai temetőben levo sírhoz. A többszáz főnyi tisztelők, barátok és munkatársak tag jain kívül ott volt Szabó Kálmán polgármester és az elhunyt Budapesteni elő menyje, unokája és más családtagjai.

A Grafikai Munkások Vegyeskarának gyászéneke után Erdélyi Károly, a városi nyomdávalalal hosszú időn át volt alkalmazottja mondott szívhözszóit, könnyekig megható emlékbeszédet; kiemelve az elhunyt nagy emberbarát hervadhatatlan érdemeit és nemes gondolkozását. Mondván: „Mig egyetleny munkáskez dolgozik a városi nyomdában, Keresztely István emléke élni fog a debreceni nyomdai munkásság körében.

A Vegyeskar újabb gyászéneke után a családtagok, tisztelők, barátok, munkatársak virágokkal halmozták el a nagy emberbarát sírhantját s a szép kegyeleti ünnepey ezzel véget ért. (emz.)

Elkészültek az új tizforintosok

A Nemzeti Bank nyomdája elkészült az új és végleges tiz forintos bankjegyek előállításával úgy, hogy azok előreláthatólag augusztusban forgalomba kerülnek.

Repülőgép a szovjet mezőgazdaság szolgálatában

Szovjet Ukrajnában a tartós meleg idő következtében különböző kártékony rovarok támadták meg a kukorépa ültetvényeket. A termelők repülőgépekkel küzdenek ellenük. Mintegy 200 repülőgéppel gázal áraszta el a veszélyeztetett területeket, amely az emberek számára teljesen ártalmatlan, de a léreket elpusztítja. Ily módon biztosítva van a jó terméseredmény. (M.S.Z.M.T.)

Anyakönyvi hírek

Születések: Horváth Sándor npsz Kaka u 16 leány Margit, B. Kiss Sándor máv altiszt Pusztoklánya, Hú Sándor, Sipos Gyula kisbirkok Vulkan-telep 8. Hú Gyula, Nagy András kisbirkok Eötvös utca 77, leány Emese, Sári Péter npsz Belegaz 137, leány Judit, Horváth Ferenc cukrárszeged Kigro utca 49, Hú Gábor, Keresztely Márk postafőjegyző Csap u. 84, leány Mária Szikszai Gyula npsz Szécsény Ferenc utca 9, leány Anikó, Polgár Zoltán Alsójónas, Hú Zoltán, Bágya Lajos npsz. alt. Wasselényi u. 105, leány Margit, Szalai Lajos npsz. Nyil u. 99, leány Iona, Fülöp János, Hú Baber utca 5, Hú Károly.

Eljegyzés: Ceuri János kőfaragó a Szarvas utca 15. és Antal Klára Olaj utca 49.
Halálozások: Bartha Károly npsz. vrn altiszt ref. 82 éves Mezer utca 11. Szilágyi Józsefné Parkas Julliana ref. 77 éves Kuruc utca 26. Kiss Bertalan né Ballai Eszter ref. 82 éves Eötvös utca 1. Szoboszlai Imre r. alt. ref. ref. 69 éves Dobardó utca 10. dr. Horváth Józsefné Szabó Margit ref. ev. 51 éves Arpad ref. 14. Gulya Magdolna ref. 21 éves Ótva utca 12.

Írtesítem
régi vevőkörömet, ismerőseimet, barátaimat, hogy
Budapest, Bajcsy-Zsilinszky-út 47. alatt
SPLENDID
névén
kelmefestő és vegytisztítóüzemot nyitottam.
Száraz vegytisztítás 1 nap alatt, festés 3 nap alatt, impregnálás, irhakabát tisztítás!
Megrendelési postán is eszékölök! Szilveszterpártfogást kér!
Szalacsényi Tibor

MEGNYILT PIND-UTCA 42. szám alatt
PISKOLTI Játék-üzlet.
Saját készítésű mély-, sport-, gyermek-kocskák és mindenféle játékok állandó nagy raktárban.

Töltőtollak
szakaszteru javítása
„Szabadság” kényezből Városhaza épület.

Termény beszállításhoz díjmentes kölcsön zsákok adnyk
Alföldi Készletár, Post-utca 2.

Kelet és Nyugat béküljön össze a szabadság szellemében

— hirdette Spender angol költő vasárnap Debrecenben

Rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg előadását vasárnap a Déli Múzeumban Stephen Spender angol költő és közíró „Az értelmiség szerepe a jelenlegi európai helyzetben” címmel.

Dr. Ország László egyetemi tanár mondott rövid bevezetőt az előadás előtt, hangoztatva, hogy kitüntetéseket kell vennünk azt, hogy az angol irodalom nagy reprezentánsa meglátogatta városunkat.

Ezután került sor az író előadására, aki szellemi ember alatt elsősorban az írókat érti. Hiszen az írók voltak azok, akik bármely párthoz tartoztak is, harcoltak a fasizmus ellen. Természetes, hogy a háború után ők a győztes oldalon állottak s közülük sokan a kormányzatban is képviselői lettek az új szellemnek, amelyre példa éppen Magyarország. De csak 1945-ig alkottak a szellem emberei egységes frontot, azóta hasadás állt be amely a Kelet és Nyugat ellentétéket fogható fel. Felvetette a kérdést, hogy össze lehet e békíteni olyan nézeteket, amelyek egymással ellentétes érdekeket képviselnek? Szerinte nemcsak lehetséges, hanem szükséges is a haladás érdekében. Az ellentét legjobban a szabadság kérdéssel példázható, mert ezen

mindkét oldalon mást értenek. Keleten a gazdasági szabadság a fő, melynek érdekében sokszor más szabadságokról kell lemondani. Ez egy olyan társadalmi rendszert épít fel, amely kizárja a kizsákmányolást. Ezzel szemben Nyugaton szándékosan az egyenlőség tiszteletén épül fel, amelynél azonban sokszor előfordul a kizsákmányolás. Hosszasabban fejtegette még az ellentéteket, majd rátért a békülés lehetőségére, amelyeket a költő, az író van hivatva véghez vinni az által, hogy az emberi szellem mindenek fölött való egységét fölé helyezi a nemzeteket szétválasztó különbségeknél. De ha az igyekezetet nem az őszinte vágy sarkalja egymás megismerése és a békülés iránt, nincs győzelem.

A nagy sikert aratott előadás után Kulán Katalin szavalta el a költő „Repülőter felett” című versét, Hanklcs János művészi fordításában.

A közönség melynek sorában ott láttuk Bólya László államtitkárt és Sötér István miniszteri osztályfőnököt, valamint a debreceni szellemi élet számos vezető emberét, hosszasan, lelkiesen ünnepezte a kiváló költőt, mint a tisztult európai humanizmus nemes képviselőjét.

A hadifogoly átvevő állomáson szolgálatot teljesítők válasza az asszonyküldöttségnek

A múlt héten nálunk járt asszonyküldöttség által előadott panaszokkal és kívánásokkal kapcsolatban tegnap viszont a hadifogoly átvevő állomáson szolgálatot teljesítő asszonyok megbízásából Zimonyi Gusztáv MNDSz főmegbízott vezetésével küldöttség kereste fel lapunkat és az említett panaszokkal és kívánásokkal kapcsolatban kijelentették a következőket:

A hadifogoly átvevő állomáson a szolgálatot nem budapestiek, hanem egytől egyig debreceni asszonyok és leányok látják el, akik nagy számban hadifoglyok hozzátartozói. A legnagyobb szeretettel és odaadással, önfeláldozással végzik nem könnyű munkájukat, amit bizonyít az is, hogy máslélt hónap leforgása alatt közel 38 ezer hazakerülő hadifoglyot láttak el és gondoztak az átmenő állomáson.

Alapítan az a panasz és állítás, hogy az érkezésnél szolgálatot teljesítő nő egyik-másika „nem a leg-

kíméletesebben bánik a rokkantakkal és betegekkel”. Ha elő is fordult olyan eset, hogy „a hordágyról leejtettek beteget” ez nem szándékosan és rosszakaratból történt, hanem véletlenségből, mert a hordágyat vivő férfi lába beleakadt a sínek melletti drótra de nem lett belőle semmi baj.

A hozzátartozókat nem tartják távol az érkezőtől. Egy nap volt csak zavar, amikor a villanyáramszolgáltatás a vihar miatt szünetelt. Ha előfordulnak jogos panaszok a tábor gondnokaira azt meghallgatja és minden esetben segít, azonban rémhírtérjesztők is működnek és igazítják a kedélyeket.

A debreceni hadifoglyoszállomáson 290 asszony és leány dolgozik a legnagyobb megelégedésre, akik önzetlen munkájukért nem gáncoskodást, hanem elismerést érdemelnek. Itt említjük meg, hogy a Pavillonban dolgozók között mindössze egy budapesti asszony dolgozik, aki az MNDSz főmegbízottja Debrecenben.

Az első sertésvásár szabadforgalmi árákkal

A szabad forgalom jegyében folyt le hétfőn a sertésvásár. Hosszú idő után ez volt az első alkalom, amikor minden megkötöttség nélkül szabadon egyeztek meg az eladók és a vevők a sertés árban. A békebeli állapotok vizsgatérése megmutatkozott a sertésvásár bő választékában. Nagy számú jószág került piacra nemcsak a város területéről, a tanyákról hanem a környékbeli községekből is. Sőt néha még messze eső bihari nagyközségek sertésfanyasztói is nagyobb tételek piacra dobásával élénkítették a forgalmat.

A kereslet és kínálat törvénye alapján szép számú üzletkötés történt. Igen sok hizónak való jószág cserélt gazdát. Jelentékeny volt a kereslet a kocákban. Vásárolták a malacokat is és a beállítani való güldöket, Komoly vásárlásokat eszközöltek a hizaladók, a hentes iparosok, de igen sok malacot vettek magánosok is, akik ezt az árut hizalásra állítják be. A szabaddá tett sertésvásárt a szakemberek igen biztató jellek tekintik a jövőre nézve és sok reményt fűznek ahhoz, hogy a debreceni sertésvásárok rövidesen a régi nivóra emelkednek.

A kialakult árak a következők voltak: Hizónak való sertések: minőség szerint 500—700 forint, beállítási

való güldök 220—300 forint, malac páronként 100—140 forint. Az így alakult árak átlag elősúlyban kiönként hét forintnak felelnek meg.

A vásáron nagyszámú tejelő kecskéket is felhajtottak, a kereslet nem volt nagy, darabja 120—180 forint volt.

Tizenhét ellenőr van a megyében a cséplésnél

A megyei közigazgatási bizottságban Könyö László (parasztpárti) kifogásolta, hogy még mindig vannak bércseplők, akik magasabb százalékokat kérnek. — Hatályos ellenőrzést követelt. — Kerekes István, a közellátási felügyelőség h. vezetője kijelentette, hogy 18 ellenőr járja a megyét és ellenőrzi a cséplést. Tíznap ellenőrző körútról most térnek vissza s az észlelt szabálytalanságok miatt megteszik a feljelentést. A közigazgatási bizottság szükségesnek tartotta, hogy ne csak tíznaponként, hanem minden felmerült szabálytalanság esetén külön tegyenek jelentést.

Esernyőt csak szaküzletben vásároljon. Javítást, áthuzást legolcsóbban vállalok: Ernyőszalon, Piac-u. 77.

„Fizessen tizezret és elintézzük ügyét a minisztériumban!”

Nagyszabású panama ügyében indított vizsgálatot a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség bünygi osztálya őrizetbe vett három egyént, egy tisztviselőt, egy volt kereskedőt és neét, akik nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem hozzák nyilvánosságra. Az őrizetbe vétel nem mindennapi körülmények között elkövetett panama gyanúja alapján történt.

A panamázó társaság Nagy Márton ismert debreceni szücsmeister akarta tizezer forinttal megkérőstani, Nagy Márton hónapokkal ezelőtt üzlethelyiséget igényelt a főútcán. A helyiséget miután annak kiutalására jogcím megvált, meg is kapta a helyi hatóságoktól. A határozatot azonban megfellebbezték és következő joku a minisztériumban döntötték a helyiség föl. Nagy Márton megbízott ügye képviselével egy budapesti ügyvédet és igaza tudatában nyugodtan nézett a következő fórum határozata elé is.

Ekkor azonban egy napon megjelent lakásán egy debreceni tisztviselő és felajánlotta, hogy a fellebbezés ügyében százszázalékosan biztos kedvező döntést lehet elérni, ha fizet Nagy Márton tizezer forintot. Először váltót kért, majd mégis azt a módot látta alkalmazásnak, ha a tizezer forintot bizonyos névre deponálva elhelyezik egyik debreceni pénzintézetnél. Nagy Márton szücsmeister szin-

leg belement az egyezségbe és a tisztviselő megkezdte működését. Kapcsolatban állt egy debreceni házaspárral, akinek bizalmas ismerősük a szóbanforgó minisztériumban van állásban és a tisztviselő bementése szerint a fellebbezés ügyében döntő lépést tehetett. A panama negyedik szereplője állítólag a minisztériumi tisztviselő volt, aki jelenleg a Balatonon nyaral és állítólag onnan küldött levelet a három debreceni szereplőnek azzal, hogy a neki járó pénz hova küldjék. Ot azonban az eddigi adatok szerint a három debreceni ki akarta jászítani, nem mondták meg neki, hogy 10.000 forintot kértek, csupán annak felét s abból 2.000 forintot ajánlották fel a minisztériumi tisztviselőnek, egyet külön, hogy azt az ügy előadójának juttassa el, míg 2.000-et maguknak tartottak volna meg az elhallgatott öt ezren felül is.

Az ügy tegnapi napon érkezett el a bírósághoz. Befutott a levél hogy a fellebbezés elintézését nyert s fel kell vinni a pénzt. A panama szereplői megjelentek a pénzintézetnél ahol azonban már várták őket a repdörög nyomozói és mindhármukat őrizetbe vették.

Az ügyben megkezdődött a szereplők kihallgatása, melynek befejeztével nyilvánosságra hozzuk a panamát elindító tisztviselőnek és büntetésének a nevét.

Földadószállítást a viharokart szenvedett gazdáknak

Hajdú vármegye közigazgatási bizottsága egnapi ülésén Deeczy János (kiszgazda) szövéttette a pénzügyigazgató jelentése kapcsán, hogy a megyében mindennél súlyos károkat okozott az elmúlt héten a vihar. Kérte, hogy a pénzügyi hatóságok állapítsák meg az okozott elemi kármérvét s ennek arányában szál-

lítsák le a földadóját a kárt szenvedett gazdáknak.

Dr. Csire Ferenc, pénzügyigazgató kijelentette, hogy erre nincs lehetőség, mert a szél okozta károkat a törvényes rendelkezések nem sorolják fel az adószállítást lehetővé tevő okok között.

Kilenc helyre adott el két nemlétező lovat

A debreceni rendőrségre számos feljelentés érkezett Obuch Jenő egykori magántisztviselő, állatorvostanhallgató ellen, csalás miatt. A feljelentések szerint Obuch egész sereg kisembert megkínosított azzal, hogy előadta nekik: a földművelésügyi minisztérium kiárított 120 lovat, ebből két lo kinaradt s azoknak eladásával őt bízták meg. Feljelentést tett Obuch ellen Szakál Imre egykori tejipáros, hogy tőle két részletben 5300 forintot vett fel a feljelentések szerint. Utóbbinak azt adta elő Obuch, hogy kibérelte a hortobágyi csárdát, arra kell neki 3400 forint és a pénz ellenében hazahozatja Szabóné férjét ha-

ditagságból és italmérés engedélyt szerez neki. Tóth Máttyás egykori lakostól 4000 forintot vett fel oly módon, hogy saját lovait adta el neki s azt mondta, hogy másnap „szállítja” a két lovat. Ugyancsak feljelentést tett Tóth Gábor, akit 1200, Kovács József gazdálkodó, akit 1600 és Kovács József gépész, akit 1000 forinttal károsított meg. Kihallgatása során Obuch azt állította, hogy senkit nem akart megkínosítani, egy Lindai nevű romániai lakos ismerősének adta át a pénzt, aki megígérte, hogy Romániából szállítja a lovakat. Kijelentette, hogy a károkat meg fogja téríteni. Az ügyben folyik a vizsgálat.

Egy kilakoltatás körül

Vasárnap számunkban egy közérdekű levélben szóváltotték egy héttagú család kilakoltatását a Budai Ezsaiás utcán. Kérdést intéztünk ezzel kapcsolatban a Lakáshivatal vezetőjéhez, aki a következőket mondotta:

— A Budai Ezsaiás utcán a kilakoltatást a népiéleti miniszter határozata értelmében rendelle el a Lakáshivatal s ugyanakkor a kilakoltatott család részére a karhatalmi véghatározatban egyidejűleg a Milotay Nyilas utcán egyezbalkonyhás lakást jelölt ki. Senki az utcára nem kerülhet, mert ha bármely cimen karhatalmi végzéssel valamilyen lakást a hatóság megűrt, addig a karhatalmat nem fogantatosítja, amíg lakást nem biztosít. Ha az illető aztán nem veszi igénybe a lakást, akkor előfordulhat, hogy bizonyos időre hajléktalan válik — az önhibájából. A szóbanforgó esetben azonban,

miután a kilakoltatott fellebbezést adott be és kérte a karhatalom felüggőztetését, szombaton délben felüggőztető végzést adtam ki.

A fentiekhez még hozzáfűzzük, hogy a háztulajdonos ebben a lakásban 45 éve lakik. Amíg Molnár Lászlóné zöldkeresztes egészségügyi védőnő 1945-ben a klinikán súlyos betegen feküdt Richter János a lakást bitorozott szobaként vette ki övéreétől. Lakbért nem fizetett, csupán 1946. november eleje óta 10 forintot fizet „lakbér” címen. Meg kell még jegyezni, hogy a lakás nem háromszobás, hanem kétszobás. A lakást úgy kapta meg Richter, hogy azt állította, hogy Molnár Lászlóné elmenekült, holott végig Debrecenben volt. Mivel Molnár Lászlóné 45 éve lakik ebben a lakásban joga van hozzá, annál is inkább, mert a lakást Richter mint bitorozott szobát vette ki.

DEBRECEN 1947. VII. 15.

Szemenczedett valótlanságot

Állít a „Néplej” vasárnapi számában, melyben azt írja, hogy a „Debrecen” hazug jelszavakkal asszonyküldöttséget toboroz a hadifoglyoszállomáson magasztos munkájának becsapására, — továbbá, hogy „titkos bujtogatás szerepétől nyíltan kilép és hazug jelszavakkal küldöttséget is toboroz”.

Ahány szó, annyi hazugság. A valóság ugyanis a következő: Csütörtökön délelőtt 10 óra tájban negyven asszony, többnyire munkásasszonyok, hadifoglyok hozzátartozói keresték fel szerkesztőségünket. Minthogy a szerkesztési idő délelőtt 11 órától este 8 óráig tart, az említett időpontban, délelőtt 10 órakor zárva volt a szerkesztőségi helyiség. — Az asszonyok az emeleten lévő kiadói hivatalunkba mentek és csak időközben jelent meg szerkesztőségünk két tagja. Az asszonyok rendkívül izgatottan, többnyire könnyek között adták elő kívánságaikat. Itt arra kértük őket, hogy azokat közvetlen az illetékes helyeken adják elő. — Az asszonyok arra való hivatkozással, hogy nem fogadják őket, ragaszkodtak ahhoz, hogy a lapban tegyék szavá kívánságaikat és panaszait. A szerkesztőségből a városházára mentek, hol — miután a polgármester s két helyettese történetesen távol volt, Orsz István fogadta a küldöttséget és nyomban telefonált illetékes helyekre is a kívánságok dolgában.

Mindebből nyilvánvaló, hogy mi sem semmiféle küldöttséget nem toboroztunk, senkit nem bujtogattunk. Aki ilyesmit állít, tudatosan hazudik. Megértésünket és jót akarásunkat mi sem bizonyítja jobban, hogy ugyanakkor, mikor hírt adtunk a küldöttségjárásról, ugyanakkor leközöltük mintegy megnyugtatóskép Nagy Lajos népjóléti miniszteri megbízott nyilatkozatát, ami végeredményben hozzájárult a kedélyek megnyugtatóhoz.

Csontvázra bukkantak lánéljavítás közben

A multheti zivatar alkalmával megrongálódott kábelek javítása közben a villanygyári szerelők a kigállomás közelében másfél méter mélységben a földben egy férfi csontvázat találtak. Az elágás körülményei, valamint az, hogy a csontváz koponyáján több törés nyoma látható: arra mutat, hogy mintegy húsz évvel ezelőtt elkövetett bűncselekmény áldozatát temették el a kigállomás mellett. A rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot.

Nem történt gyermekgyilkosság a Hérmegyer utcában

A debreceni rendőrség értesítette az államügyészséget, hogy Mester Róza Hérmegyer utca 47. szám alatti lakos ügyében megszüntették az eljárást amit gyermekgyilkosság címen indítottak ellene. Mindössze kihágási eljárást indítanak Mester Róza ellen a temetkezési rendelkezések megszegése miatt, mert úszószőrt gyermekét a halálos betegséget szenvedő lakásának kertjében a tyúktól mellett maga földelte el.

Éladó szőlő

Martinkán 2 hold teljesen betelepítve terméssel együtt. Májusban 2 szoba, külön svédkonyha, istálló, tomporgó. Szőlőfaiszerelés, 40 hektó herdő, kőbák, prések stb. Ára 40.000 forint Cím: Böhm könyvkereskedés Kosuth-u. 2.

Hőforrás vizet

fűdéshez és mosáshoz házhoz szállítók. Megrendelhető tölthető dohány áruddában és 247. telefonon.

Bútor festés, BALOGH Csapó-utca 55.

MESZ darabos vagy oltott, CEMENT, FOLYAMI-HOMOK, és KAVICS — állandóan kapható — ANHYON LAJOS cégnél, Hatvan-utca végén, Kigállomás területén levő telepház. Telefon: 36.